

Marian Hoefnagel

*Vlucht uit Sint-Petersburg*

**VEERTIEN**

De tijd van je leven

Moeilijke woorden zijn onderstreept  
en worden uitgelegd in de woordenlijst  
op pagina 107.



Dit boek heeft het keurmerk Makkelijk Lezen

# Voorwoord

Dit verhaal begint en eindigt in de Russische stad Sint-Petersburg.

Sint-Petersburg is een oude, mooie stad vol paleizen en theaters.

Eeuwenlang woonden de tsaren van Rusland er. En ook veel mensen van adel, zoals prinses, graven en grootvorsten.

Aan het begin van de Eerste Wereldoorlog (1914-1918) kreeg Sint-Petersburg een andere naam. De nieuwe naam was Petrograd. Rusland was in oorlog met Duitsland, en Sint-Petersburg klonk te Duits. Petrograd was een echte Russische naam. Dus dat was beter.

Tien jaar later, in 1924, werd de naam van de stad wéér veranderd, nu in Leningrad.

De stad werd genoemd naar Lenin. Hij was de eerste communistiche leider van Rusland.

Lenin wilde dat de 'gewone' mensen (zoals arbeiders en boeren) de macht kregen in Rusland.

Hij vond dat de tsaar en alle mensen van adel weg moesten.

Lenin vond ook dat hij de grote rijkdom van de adel in beslag mocht nemen. Zelf ging hij in een van de paleizen van de tsaar wonen.

Bijna 70 jaar later, in 1991, werd de naam van de stad weer Sint-Petersburg.

Lenin was toen niet meer zo populair.

En de bevolking van Sint-Petersburg wilde graag de oude naam van hun stad terug.

In dit verhaal komen woorden voor die niet zo bekend zijn. Die woorden zijn onderstreept en worden uitgelegd in de woordenlijst op pagina 107.

## Een Russische prinses

Een oude vrouw staat voor een prachtig paleis in Sint-Petersburg. Voorzichtig legt ze haar hand op de marmeren leuning van de trap.

‘Mama’, mompelt ze in het Russisch.

De tranen lopen over haar wangen.

Een jonge man komt naar haar toe.

‘Gaat het, mevrouw?’, vraagt hij.

De vrouw kijkt hem aan en lacht door haar tranen heen.

‘Ach, u spreekt Russisch’, zegt ze. ‘Die taal heb ik al heel lang niet gehoord.’

‘Natuurlijk spreek ik Russisch’, zegt de man. ‘Ik ben een Rus. Ik woon hier in Sint-Petersburg en ik werk in dit museum. Vroeger was het een paleis.’

De oude vrouw knikt. ‘Mijn moeder woonde vroeger hier’, zegt ze.

De jonge man kijkt verbaasd.

‘Uw moeder woonde in dit paleis?’, vraagt hij.

‘Ja’, zegt de vrouw. ‘Ze woonde hier met mijn vader en mijn broer en zussen. En met een heleboel andere familieleden.’

Tot ze moesten vluchten. In 1917 was dat.  
Bijna honderd jaar geleden.’  
De jonge man kijkt nu nog verbaasder.  
‘Hoe heette uw moeder dan?’, vraagt hij.  
‘Olga’, antwoordt de vrouw. ‘Prinses Olga Kalitsov.  
Ik ben haar jongste dochter: Irini.’

De man pakt de hand van de oude vrouw.  
‘Mevrouw Kalitsov’, zegt hij. ‘Dit is heel bijzonder  
voor mij. Nog nooit heb ik iemand van de familie  
Kalitsov ontmoet.  
Iedere dag leid ik mensen rond in het museum.  
Ik vertel dan over de familie die hier gewoon  
heeft. Ik vertel over de dure meubels, de kostbare  
schilderijen en de prachtige kleren van de familie.  
Al het goud, al de sieraden die ze hadden.  
De familie Kalitsov was rijk, heel erg rijk.’  
De oude vrouw knikt.  
‘Ja,’ zegt ze, ‘heel rijk en heel groot. Maar van die  
grote familie is bijna niets meer over. En van de  
rijkdom ook niet.’  
‘Ik weet het’, zegt de man. ‘Het is bijna niet  
te geloven. De Kalitsovs waren de oudste en  
machtigste familie van Rusland.’  
De vrouw glimlacht. ‘Nee’, zegt ze. ‘Niet de  
machtigste familie. En ook niet de rijkste. Dat was  
de familie van de tsaar.’

‘Kom’, zegt de man dan tegen haar. ‘Ik zal u het museum laten zijn. Het paleis van uw moeder. De enorme rijkdom is verdwenen. Maar toch is er nog veel moois te zien.’

## Petrograd, 1916-1917

*Bijna 100 jaar eerder: Michail (12 jaar), Sonja (10 jaar)  
en Katja (6 jaar) Kalitsou*

### Spelen in het paleis

‘Ik ga met Alex trouwen’, zegt Sonja.

Ze neemt een hap van haar soep en kijkt trots naar haar broer en zus.

De drie kinderen eten met elkaar, in de keuken van het paleis. Zonder hun ouders. Daardoor kunnen ze ook kletsen onder het eten. Als ze met hun ouders eten, dan moeten ze altijd stil zijn.

‘Ga jij trouwen met dat slappe jongetje?’, vraagt Michail. ‘Dat kereltje dat altijd ziek is?’

‘Alex is de zoon van de tsaar, en hij wordt later ook tsaar’, zegt Sonja. ‘En dan ben ik de tsarina.’

Katja en Michail zeggen even niets. De vrouw van de tsaar, dat is de belangrijkste vrouw van Rusland. En de rijkste vrouw van Rusland!

‘Ja, hoor’, zegt Michail dan. Hij loopt naar Sonja toe en maakt een buiging voor haar.

‘O, mooie tsarina, heeft u misschien een diamant voor mij?’, vraagt hij. ‘Een grote, als het kan.’



Katja moet zo hard lachen dat ze zich verslikt in haar soep.

Meteen komt een van de dienstmeisjes aanlopen. ‘Voorzichtig, juffrouw Katja’, zegt ze. En ze klopt op Katja’s rug.

‘Lachen jullie maar’, zegt Sonja. ‘Over tien jaar ben ik de rijkste vrouw van Rusland. En misschien wel van de wereld.’

Ze kijkt kwaad.

‘Heeft Alex dan gevraagd of je met hem wil trouwen?’, vraagt Katja nieuwsgierig.

Sonja schudt haar hoofd en kijkt dromerig voor zich uit. ‘We waren aan het spelen’, zegt ze.

‘Verstoppertje. Alex en ik verstopten ons in de werkkamer van de tsaar, achter de gordijnen. Daar zijn we een hele tijd geweest. Niemand kon ons vinden.’

Katja en Michail kijken hun zusje met grote ogen aan.

Ze spelen alle drie vaak in het paleis van de tsaar. De tsaar wil dat zijn zoon Alex met andere kinderen omgaat.

Daarom vraagt hij de kinderen van belangrijke families om te komen spelen.

‘De werkkamer van de tsaar?’, mompelt Michail.

‘Daar mag niemand komen!’

‘Het was heel spannend’, vertelt Sonja. ‘We hoorden de tsaar binnenkomen. Hij riep: ‘Hier is toch zeker niemand, hè. Want iedereen weet dat ik niemand in mijn kamer wil hebben!’

En toen moest Alex hoesten. De tsaar hoorde dat natuurlijk.’

‘Wat deden jullie toen?’, vraagt Katja angstig.

‘Was je niet bang?’, vraagt Michail.

‘Ik was wel een beetje bang’, knikt Sonja. ‘Maar Alex pakte mijn hand.’

‘En toen?’, vraagt Katja.

‘We renden gillend weg, hand in hand’, zegt Sonja lachend. ‘De tsaar kwam achter ons aan. Hij deed alsof hij kwaad was. Maar we hoorden aan zijn stem dat hij eigenlijk moest lachen.’

‘Heeft hij jullie gevangen?’, vraagt Michail.

Sonja knikt en neemt nog een hap soep.

‘Vertel nou verder’, zeurt Katja.

Sonja slikt haar soep door en zegt: ‘We moesten bij hem komen zitten. En hij zei dat we het nooit meer mochten doen.

Toen zei Alex: “Maar ík mag toch wel in uw kamer komen? Ik ben uw zoon!”

Maar de tsaar vond het toch niet goed.

“De kamer van de tsaar is van de tsaar”, zei hij.

“En niet van de zoon van de tsaar.”

En toen zei Alex: “Dus als ik tsaar ben, dan mag het wel?”

“Ja, en als je trouwt met deze mooie Sonja, dan mag zij er ook komen”, zei de tsaar. “Maar niet eerder.” Het was natuurlijk een grapje. Maar toch.’ Sonja kijkt haar broer en zus aan.

‘Ik denk dat de tsaar vindt dat Alex en ik moeten trouwen’, besluit ze.

Michail en Katja zeggen niets meer.

Ze geloven het niet echt, maar ...

Stel je voor dat hun zusje echt de tsarina van Rusland wordt!